

Muzejski dokumentacijski centar

Ilica 44

10000 Zagreb

Izvešće - poslovi matične djelatnosti unutar Sustava muzeja za 2020.

Cjelokupni rad Sustava muzeja tijekom 2020. odvijao se u posebnim pandemijskim okolnostima koje je dodatno zahtjevnima učinila činjenica da su tri od šest matičnih muzeja prve razine teško stradali u potresu (Hrvatski povijesni muzej, Hrvatski prirodoslovni muzej i MUO), a Arheološki muzej u Zagrebu i Muzejski dokumentacijski centar također su 2020. proveli u radovima na sanaciji šteta.

Koordinacija poslova matične djelatnosti unutar Sustava muzeja

Vijeće Sustava muzeja

Vijeće Sustava muzeja sastajalo se tijekom 2020. višekratno jer je uz planiranje i koordiniranje rada Sustava prema odluci Ministarstva kulture i medija RH radilo i na izradi Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za osnivanje i određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejsko građe i muzejsko dokumentacije.

Sjednice su održane u MDC-u 12. ožujka, a mrežno 14. do 17. srpnja (Plan rada Sustava), 19. studenoga i 7. prosinca 2020.

Vijeća za matičnu djelatnost

Komunikacija s matičarima prve i druge razine odvijala se isključivo online.

Stručni rad matičara prve i druge razine tijekom 2020. godine provodio se kroz nekoliko različitih aktivnosti:

- 1) Redovnim godišnjim planom predviđeni stručni obilazak muzeja koji uključuju pregled primarne i sekundarne dokumentacije, stalnog postava, čuvaonica kao i savjetovanje vezano uz specifične probleme muzeja
- 2) Izvanredan stručni obilazak ili nadzor na zahtjev Ministarstva kulture i medija RH, osnivača ili ravnatelja muzeja
- 3) Radionice i savjetovanja za pojedine vrste građe (etnografske zbirke) usmjerene unapređenju rada
- 4) Stručna predavanja za muzejske djelatnike
- 5) Stručna savjetovanja s matičnim muzejima prve i druge razine
- 6) Rad na pravilnicima

1) Redovni godišnjim planom predviđeni stručni nadzor i savjetovanje u muzejima:

Ukupno je nadzor/stručna pomoć pružena 23 muzeja

Arheološki muzej Zagreb (6 muzeja): Muzej Like Gospić, Muzej Gacke Otočac, Zavičajni muzej Ogulin, Gradski muzej Novalja, Zavičajni muzej Poreštine, Muzej grada Rovinja,

Hrvatski povijesni muzej: U 2020. nije odrađen predviđeni program.

Povijesni i pomorski muzej Hrvatskog primorja Rijeka: Matičarka druge razine za povijesnu građu Tea Perinčić sudjelovala je u reviziji zbirki Likovnog odjela Muzeja grada Rovinja,

Etnografski muzej u Zagrebu (3 muzeja): Gradski muzej Sisak, Gradski muzej Karlovac, Samoborski muzej

Tehnički muzej Nikola Tesla: u 2020. nije odrađen predviđen plan matičnosti. Za potrebe grada Zagreba izrađeno je stručno mišljenje o zatečenom stanju dijelova postrojenja unutar „Industrijskog kompleksa Paromlina“

Muzej Slavonije: u 2020. nije odrađen predviđen plan matičnosti. Ksenija Katalinić, matičarka druge razine obišla je i valorizirala željezničarsku zbirku Ćurak, Osijek

Hrvatski prirodoslovni muzej: u 2020. nisu odrađeni predviđeni programi.

Muzej za umjetnost i obrt (3 muzeja): Samoborski muzej, Gradski muzej Sisak, Gradski muzej Karlovac

Muzej moderne i suvremene umjetnosti: Matičarka druge razine za umjetničku građu Vilma Bartolić vodila je reviziju zbirki Likovnog odjela Muzej grada Rovinja

Godišnji izvještaji o koordinaciji provedbe matične djelatnosti (MDC) kao i godišnja izvješća o matičnoj djelatnosti svih muzeja prve razine dostupni su na mrežnim stranicama MDC-a <https://www.mdc.hr/hr/muzeji/sustav-muzeja/godisnja-izvjesca/>

Uz godišnje izvještaje izrađena su i pojedinačna narativna izvješća kao i tablična izvješća.

Iz svih zaključnih mišljenja s prijedlozima za otklanjanje uočenih problema i nepravilnosti izdvaja se nekoliko područja u kojima se muzeji susreću s najvećim problemima:

Čuvaonice su velik i trajni problem svih vrsta muzeja. Nedostaje prostora, mikroklimatski uvjeti nisu u skladu s pravilima struke, nedostaje oprema, police, adekvatna ambalaža za pohranu građe, ali i primjena preventivnih mjera za koje nisu potrebna sredstva.

Studijske zbirke (dominantno arheologija, ali i ostala građa) se preporučuju u situacijama gdje postoji velika količina građe koja nema odlike muzejske građe, ali ima njen potencijal te bi kroz stručan rad postojala mogućnost da dio studijske građe dobije i značajke muzejske.

Naglašena je potreba revizije privremene pohrane arheološke građe u muzejima kao i bolja suradnja s nadležnim Konzervatorskim odjelima koji tu građu dodjeljuju na privremenu ili trajnu pohranu.

Revizija muzejske građe je preduvjet za sređivanje svih muzejskih zbirki. Preporuka većine matičara je i uvođenje „virtualne“ zbirke nepronađenih predmeta koji će omogućiti njihovo lakše detektiranje po pronalasku. Sekundarna dokumentacija je kontinuirani problem jer se u dobrom dijelu muzeja uopće ne

vodi ili je njeno vođenje neadekvatno i segmentno, uz iznimke vrijedne spomena (Gradski muzej Karlovac, Gradski muzej Sisak).

Stalni postavi vaze za osvježanjem stručnih podataka, ali i predstavljene građe koja je u istom obliku tamo godinama (oštećenje građe i neatraktivnost).

Problem nedostatka muzejskih djelatnika.

Problem nepostojanja muzejskih akata koji reguliraju poslovanje muzeja.

Problem nepostojanja ili neadekvatne sigurnosne zaštite muzeja i muzejske građe.

2) Izvanredan stručni obilazak ili nadzor na zahtjev Ministarstva kulture i medija RH, osnivača ili ravnatelja muzeja

Hrvatski povijesni muzej (1): Gradski muzej Karlovac (na zahtjev MK)

Muzej za umjetnost i obrt (2): Muzej Cetinske krajine, Galerija Sikirica (na zahtjev ravnateljice i ravnatelja)

Tehnički muzej Nikola Tesla (2): „Industrijski kompleks Paromlina,“ u cilju obnove i očuvanja industrijske baštine. Trafostanica na Roosveltovom trgu u Zagrebu - valorizacija tehničkih elemenata unutrašnjosti, s mogućnošću prilagodbe istih u svrhu povećanja potrebne opskrbe električnom energijom na okolnim objektima (na zahtjev Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode).

3) Radionice i savjetovanja za pojedine vrste građe

Muzejski dokumentacijski centar (Iva Validžija) je u suradnji s Etnografskim muzejom u Zagrebu (matičarka prve razine Danijela Križanec Beganović i dokumentaristica Aleksandra Vlatković) i dr.sc. Goranom Zlodijem organizirao online (ZOOM platforma) Radionicu o stručnoj obradi etnografske građe.

U radu radionice je sudjelovalo 87 kustosa i dokumentarista.

4) Stručna predavanja za muzejske djelatnike (MDC)

Program je zbog posljedica pandemije i potresa djelomično odrađen. Radionice i predavanja koje su se mogle prebaciti online na platformu ZOOM su odrađene:

Radionica o istraživanju podrijetla umjetnina u muzejima (predavačice: dr. sc. Ljerka Dulibić i dr. sc. Antonija Mlikota), održana je 17. lipnja 2020. uz *online* prisustvo 57 sudionika

Predavanje *Tekstil i moda: primjeri akvizicija, pohrane i prezentacije u V&A muzeju* (dr.sc. Silvije Banić) održana 14. srpnja 2020. uz *online* prisustvo 69 sudionika

Radionica o evaluaciji muzejskih izložbi (dr.sc. Željka Miklošević) održana 19. listopada i 21. listopada 2020. uz *online* prisustvo 77 sudionika

Radionica o preventivnoj zaštiti fotografija, radionica Muzejskoga dokumentacijskog centra i Ravnateljstva policije na temu ilegalnog tržišta umjetnina te postupanja kustosa u slučaju krađe te radionica *Uvod u muzejsko nakladništvo* nisu održane zbog epidemioloških mjera.

MDC je tijekom 2020. prebacio i svoj program regionalnih radionica o sadržajnoj obradi građe online preko platforme ZOOM tako da su još dvije radionice održane za sve zainteresirane djelatnike hrvatskim muzeja:

11. prosinca 2020. - *Radionica/seminar o dokumentacijskoj obradi muzejskih predmeta*, preko platforme ZOOM. - tema je bila inventarizacija muzejskih predmeta temeljena na domaćim pravilnicima, međunarodnim standardima i smjernicama. Imala je 120 korisnika.

21. prosinca 2020. – radionica o *Osnovnim postupcima sadržajne (predmetne) obrade muzejskih predmeta* preko platforme ZOOM. Radionici je prisustvovalo 83 stručna korisnika.

Koroni i potresu usprkos MDC-ve radionice održane u 2020. preko platforme ZOOM imale su 493 korisnika.

5) Stručna savjetovanja s matičnim muzejima prve i druge razine

Organizacija izrade radne verzije *Uputstva za provođenje matične djelatnosti*

Komunikacija s matičarima prve i druge razine odvijala se isključivo putem emailova. Matičarima prve i druge razine je upućeno nekoliko poziva za slanje

prijedloga vezanih uz izradu radne verzije *Uputstva za provođenje matične djelatnosti*.

Pozivu su se odazvali Vijeće za etnografske muzeje, Vijeće za arheološke muzeje te nekoliko kolega s pojedinačnim opaskama i sugestijama.

Poziv da se matični muzeji prve i druge razine izjasne oko procjene muzejske građe (u odnosu na nabavnu cijenu, trenutno stanje i usklađivanje s računovodstvenim odrednicama muzeja). Svoje mišljenje su dali svi matičari prve i druge razine, u izradi je zajednički zaključak s preporukama koji će kao preporuka biti poslan svim muzejima u RH.

6) Rad na pravilnicima

Vijeće Sustava muzeja tijekom 2020. Izradilo je prijedlog nacрта Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za osnivanje i određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije.

Prijedlog pravilnika predan je Ministarstvu kulture i medija 10. prosinca 2020.

U Zagrebu, 25. ožujka 2021.